

Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli
Lilla Allmänna Gränd
9115 21 Stockholm

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – Aktiebolaget Gröna Lunds Tivolis användning av Facebook

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter som förekommer på Facebook-sidan "Jobba på Gröna Lund sommaren 2010".

Personuppgiftsansvaret omfattar både personuppgifter som Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli själv publicerar och personuppgifter som publiceras av andra på "Jobba på Gröna Lund sommaren 2010".

Aktiebolaget Gröna Lunds Tivolis personuppgiftsansvar innebär att Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli har ett ansvar för att det på "Jobba på Gröna Lund sommaren 2010" inte utförs behandling av personuppgifter som kränker enskildas personliga integritet och i förekommande fall ta bort sådana personuppgifter. I ärendet har inte påvisats att det förekommer någon sådan behandling på "Jobba på Gröna Lund sommaren 2010".

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har den 26 april 2010 genomfört en inspektion hos Aktiebolaget Gröna Lunds Tivoli (nedan Gröna Lund). Inspektionen har inte föranletts av något klagomål mot Gröna Lund utan är ett led i Datainspektionens projekt om sociala medier. Syftet med inspektionen har varit att kontrollera Gröna Lunds behandling av personuppgifter vid användandet av s.k. sociala medier och att undersöka vilket ansvar enligt personuppgiftslagen som Gröna Lund har för egna och andras publiceringar. Inspektionen omfattar således inte det eventuella personuppgiftsansvar som enskilda användare eller företaget Facebook kan ha för behandlingen av personuppgifter.

Det finns ingen vedertagen definition av vad som utgör sociala medier. Datainspektionens projekt om sociala medier har i första hand avsett granskning av tjänster där det förekommer omodererat, användargenererat innehåll, dvs. innehåll som blir direkt tillgängligt för andra användare utan någon föregående åtgärd av den som har sidan, driver tjänsten eller dylikt.

Facebook är ett socialt media där människor har möjlighet att kommunicera med varandra – antingen enskilt, öppet för de personer man själv väljer eller helt öppet för alla. Genom Facebook kan aktörer – både individer och organisationer – skapa s.k. Facebook-sidor och grupper.

Bloggar är webbplatser som innehåller återkommande inlägg. Inläggen är ordnade så att de senaste inläggen oftast är högst upp. Ofta har inläggen någon sorts nyhetskaraktär. Bloggens besökare kan vanligtvis lämna kommentarer kopplade till varje inlägg, vilka då visas under inlägget. Kommentarfunktionen kan vara modererad eller omodererad.

Twitter är en form av mikroblogg. Användare kan lämna korta meddelanden, ”tweets”, och läsa andras uppdateringar, vilka består av textinlägg om högst 140 tecken. Uppdateringarna visas i användarens eget flöde och blir tillgängliga för andra användare – antingen genom sökning eller genom en form av abonnemang. De som på detta sätt abonnerar på en annan användares meddelande kallas för ”followers”. Avsändaren kan välja att endast visa sina uppdateringar för sina egna kontakter men kan även dela ut dessa obegränsat.

I tillsynsrendet har följande framkommit.

Gröna Lund tillhandahåller en s.k. Facebook-sida som heter ”Jobba på Gröna Lund sommaren 2010” (nedan kallad Jobba på Grönan). Gröna Lund använde sig inte vid tidpunkten för tillsynen av bloggar eller Twitter. Syftet med sidan ”Jobba på Grönan” är att få kontakt med intressanta potentiella arbetstagare. ”Jobba på Grönan” är öppen, vilket innebär att alla kan se det som skrivs på sidan.

Andra Facebook-användare kan använda sig av en knapp på ”Jobba på Grönan” med texten ”gilla” och därmed bli, vad vi kallar ”anhängare” av sidan. En anhängare kan därefter lämna kommentarer och nominera sig själv eller andra på sidans s.k. logg. Det är således endast personer som gillar sidan som kan nominera andra och de kan endast nominera sina egna vänner. I inlägget skapas vid användningen av denna nomineringsfunktion en länk till den nominerades profil. Sedan skickas det per automatik ett meddelande till den nominerade personen. I detta meddelande framgår vem som har nominerat personen samt att ”Jobba på Grönan” är avsändare. Det har inkommit cirka 2000 nomineringar via sidan. Av dessa har 500 lett till att den nominerade har sökt arbete på Gröna Lund.

Gröna Lund har i rekryteringsprocessen haft uppsikt över ”Jobba på Grönan” genom att de flera gånger dagligen gått in på sidan för att handlägga nomineringar. ”Jobba på Grönan” är en kanal för att leda potentiella arbetstagare till bolagets egen rekryteringssida och rekryteringsförfarandet påbörjas inte i den mejlväxling som sker inom Facebook. Rekryteringen inleds på Gröna Lunds egna webbsida för rekrytering där personen i fråga kan skicka in en ansökan.

Gröna Lund har administrationsrättigheter att dels ta bort de som använt ”gillafunktionen” dels ta bort enskilda inlägg publicerade på ”Jobba på Grönan”. De kan dock inte ändra innehållet i ett inlägg. Hittills har bolaget inte behövt ta ställning till om de ska behöva ta bort något inlägg. Om en enskild skulle höra av sig och vilja att Gröna Lund skulle ta bort en kommentar så skulle bolaget ta bort den kommentaren på sin sida.

Datainspektionen har vidare iakttagit att Gröna Lund inte har – varken via Facebook eller på annat sätt – tillgång till några andra personuppgifter om användarna än vad som framgår av de allmänt tillgängliga inläggen som förekommer på Facebook-sidan. Gröna Lund har inte heller någon möjlighet att strukturera eller göra sammanställningar av personuppgifterna om användarna.

Skäl för beslutet

Datainspektionen bedömer i detta beslut endast Gröna Lunds personuppgiftsansvar på Facebook-sidan ”Jobba på Grönan”. Gröna Lund är etablerat i Sverige och den verksamhet som har inspekterats omfattas inte av särskilda bestämmelser om personuppgiftsbehandling. Gröna Lunds personuppgiftsansvar ska därför bedömas enligt personuppgiftslagen. Datainspektionen gör följande bedömningar av personuppgiftslagens tillämpning på Gröna Lunds behandling av personuppgifter på ”Jobba på Grönan”.

Är Gröna Lund personuppgiftsansvarig för publiceringar av personuppgifter på ”Jobba på Grönan”?

Enligt 3 § personuppgiftslagen är den personuppgiftsansvarige den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter. Vem som bestämmer över ändamålen avgörs genom en bedömning av de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Avgörande för denna bedömning är bl.a. varför behandlingen utförs och vem som är initiativtagare till behandlingen. Att bestämma över medlen för behandlingen avser främst att bestämma över de tekniska och organisatoriska medlen för behandlingen, dvs. ”hur” behandlingen ska gå till, t.ex. vilka personuppgifter som ska behandlas, vilka tredje män som ska få tillgång till de behandlade personuppgifter och när uppgifter ska raderas.

Gröna Lund kan genom sina anställda och andra företrädare som publicerar inlägg på "Jobba på Grönan" själv bestämma innehåll och syfte med dessa inlägg. Gröna Lund har därför ett personuppgiftsansvar för uppgifter som Gröna Lund publicerar på "Jobba på Grönan", vilket innefattar all den personuppgiftsbehandling som anställda utför i sin tjänst och som andra utför under Gröna Lunds ledning.

Vad avser Gröna Lunds personuppgiftsansvar för personuppgifter som publiceras på "Jobba på Grönan" av andra, s.k. anhängare, kan följande konstateras. Gröna Lund är en juridisk person som har valt att finnas på Facebook genom att tillhandahålla "Jobba på Grönan" i sin kommersiella verksamhet. Gröna Lund har namngett sidan och kan bestämma vilka möjligheter det ska finnas för andra att behandla personuppgifter (göra inlägg) samt ge anvisningar för vilket innehåll sidan ska ha. Gröna Lund innehar den faktiska möjligheten att ta bort personuppgifter som publicerats på sidan. Gröna Lunds inrättande och utformning av sidan möjliggör således att användare kan lämna kommentarer och publicera personuppgifter om andra. Utan Gröna Lunds inrättande av sidan och val att fortsätta inneha denna skulle anhängare av sidan inte kunna publicera inlägg på sidan. Vidare skulle anhängarnas inlägg inte finnas kvar på Gröna Lunds sida om Gröna Lund valde att ta bort inläggen eller sidan i dess helhet. Facebook tillåter också, enligt vad som framgår av Facebooks *Riktlinjer för Facebook-sidor*, att sid innehavaren talar om för sina anhängare vilken typ av innehåll som sid innehavaren kommer att ta bort och varför.

Gröna Lund får anses inneha möjlighet att bestämma över såväl ändamål som medel för behandlingen av personuppgifter på "Jobba på Grönan". Datainspektionen anser därför att Gröna Lunds personuppgiftsansvar även omfattar de personuppgifter som anhängare publicerat på "Jobba på Grönan". Detta utesluter inte att också anhängaren eller Facebook har ett personuppgiftsansvar för uppgifter som anhängaren publicerat på "Jobba på Grönan".

Behandling av personuppgifter för journalistiska ändamål?

Om en publicering av personuppgifter på Gröna Lunds sida kan bedömas ske inom ramen för ett uteslutande journalistiskt ändamål, d.v.s. att informera, utöva kritik och väcka debatt om samhällsfrågor av betydelse för allmänheten, är, enligt 7 § andra stycket, bestämmelserna i 5a, 9-29 och 33-44 §§ samt 45 § första stycket och 47-49 §§ inte tillämpliga på den behandlingen.

Vid inspektionen har det inte framkommit något som tyder på att varken Gröna Lunds eller anhängarnas behandling av personuppgifter har skett för sådana journalistiska ändamål som avses i 7 § andra stycket. Undantaget för

journalistiska ändamål är således inte tillämpligt på den behandling som granskats inom ramen för detta tillsynsärende. Det kan dock inte uteslutas att enskilda eller Gröna Lund skulle kunna använda "Jobba på Grönan" för sådana ändamål.

Omfattas Gröna Lund behandling av missbruksregeln i 5 a § personuppgiftslagen?

Enligt den s.k. missbruksregeln i 5 a § personuppgiftslagen ska de s.k. hanteringsreglerna i personuppgiftslagen " ... inte tillämpas på behandling av personuppgifter som inte ingår i eller är avsedda att ingå i en samling av personuppgifter som har strukturerats för att påtagligt underlätta sökning efter eller sammanställning av personuppgifter". Avsikten med bestämmelsen har varit att från de s.k. hanteringsreglerna undanta sådan ostrukturerad vardaglig behandling av personuppgifter som typiskt sett är harmlös ur ett integritets-skyddsperspektiv. I det undantagna området ingår t.ex. löpande text i ordbehandlingsprogram, löpande text på internet eller e-postkorrespondens under förutsättning att materialet inte ingår i eller ska infogas i en databas med en personuppgiftsanknuten struktur.

Med personuppgiftsanknuten struktur avses att ett material har strukturerats så att just personuppgifter markerats som sådana. Det är dock inte tillräckligt att samlingen av personuppgifter har en personuppgiftsanknuten struktur för att behandlingen ska falla utanför det undantagna området. För det krävs att samlingen har strukturerats för att *påtagligt underlätta* sökning efter eller sammanställning av just personuppgifter. Den personuppgiftsanknutna struktureringen ska således ha uppnått en viss nivå eller kvalitet. Vidare har lagstiftaren med undantaget i 5 a § avsett att undanta sedvanligt utnyttjande av allmänt använda funktioner där den personuppgiftsanknutna struktureringen inte framstår som särskilt kvalificerad. Mot bakgrund av informations- och yttrandefrihetsintressena ansåg lagstiftaren det inte rimligt att sådana vardagsfunktioner skulle falla utanför det undantagna området. Behandling av personuppgifter vid sedvanlig användning av e-postprogram för kommunikation togs upp som exempel på något som är undantaget trots att program vid användning mer eller mindre automatiskt skapar en personuppgiftsanknuten struktur. I övrigt har lagstiftaren överlämnat till rättstillämpningen att avgöra vilka företeelser som bör rymmas under undantaget.

Den särskilda struktur som kännetecknar Facebook, som faktiskt syftar till att underlätta sökning av personuppgifter och att finna samband mellan människor och grupper, talar för att Facebooks behandling av personuppgifter har en personuppgiftsanknuten struktur. Här är det dock inte fråga om att bedöma Facebooks behandling utan om den behandling av personuppgifter som

sker inom ramen för den sida på Facebook som Gröna Lund har rättslig och faktisk möjlighet att råda över dvs. ”Jobba på Grönan”. Man kan i den delen konstatera att Gröna Lund endast har tillgång till en begränsad del av det IT-system och de funktioner som Facebook innehåller. Som det för närvarande är utformat kan och får Gröna Lund lägga upp sin sida och har möjlighet att på den ta emot kommentarer och inlägg från anhängare/andra. Gröna Lund kan ta bort sådan information men kan inte på annat sätt förändra innehållet i informationen om och från anhängare. Gröna Lund kan vidare få tillgång till enkel statistik om besök på sidan. Inspektionen och övrig utredning i ärendet bekräftar också att Gröna Lund inte kan strukturera de personuppgifter som de har tillgång till på ”Jobba på Grönan”. Den behandling av personuppgifter som Gröna Lund med nuvarande funktionalitet kan utföra inom ramen för sin sida på Facebook måste därmed betecknas som typiskt sett mindre riskfylld ur ett integritetsperspektiv. Användningen av Facebook är idag vanligt förekommande och vida spridd, såväl bland enskilda personer som hos företag, myndigheter och andra organisationer. Det har för många blivit fråga om en vardaglig hantering. Mot den bakgrunden bedömer Datainspektionen att Gröna Lunds behandling av personuppgifter i Facebook, som den såg ut vid inspektionstillfället, är ett sådant sedvanligt utnyttjande av allmänt använda funktioner som med hänsyn till informations- och yttrandefrihetsintressena faller under undantaget i 5 a § personuppgiftslagen.

Vad innebär Gröna Lund personuppgiftsansvar?

Personuppgiftsansvaret innebär att den personuppgiftsansvarige ska se till att behandlingen av personuppgifter inte sker i strid med personuppgiftslagen. När missbruksregeln är tillämplig, som i detta fall, innebär ansvaret att den personuppgiftsansvarige ska se till att det inte förekommer behandling av personuppgifter som är kränkande för de registrerades personliga integritet. Därutöver innefattar ansvaret även en skyldighet att vidta lämpliga säkerhetsåtgärder samt en skyldighet att ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med personuppgiftslagen har orsakat (48 § personuppgiftslagen).

Enligt 30 § personuppgiftslagen får personer som arbetar under den personuppgiftsansvariges ledning bara behandla personuppgifter i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige. Gröna Lund är således skyldig att vidta åtgärder för att se till att de som arbetar med Facebook-sidan ”Jobba på Grönan” för Gröna Lunds räkning är informerade om ändamålen med den behandling av personuppgifter som kan förekomma på Jobba på Grönan och att användning som är oförenligt med dessa ändamål är förbjuden.

Vidare är den personuppgiftsansvarige, enligt 31 § personuppgiftslagen, skyldig att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Vilka åtgärder som Gröna Lund är skyldig att vidta är beroende av bl.a. vilka risker som finns och vad som är tekniskt möjligt. Med hänsyn till vad Gröna Lund faktisk kan utföra i det aktuella IT-systemet torde det normalt bli fråga mer om organisatoriska än rent tekniska åtgärder. För sociala medier med omodererat användargenerat innehåll, såsom Facebooksidan "Jobba på Grönan" kan omfattningen och inriktningen för sidan ha betydelse. Ju större risken är för att känsliga uppgifter kommer att förekomma, desto mer omfattande är kravet på åtgärder. Exempelvis kan det vara nödvändigt att ha en noggrannare uppsikt över inkomna kommentarer om det har förekommit många kränkande kommentarer.

Personuppgiftsansvaret enligt den s.k. missbruksregeln innebär att Gröna Lund ansvarar för eventuell kränkande behandling som förekommer på Jobba på Grönan. Gröna Lund måste vidta åtgärder för att ta bort eventuella kränkande personuppgifter. Gröna Lund har valt att ha en omodererad kommentarsfunktion, vilket innebär att anhängares kommentarer publiceras utan föregående granskning eller åtgärd av Gröna Lund. Det innebär också att det under en tid kan finnas personuppgifter som anhängare publicerat på "Jobba på Grönan" och som Gröna Lund inte känner till. I princip inträder personuppgiftsansvaret när personuppgifter publiceras. Någon faktisk möjlighet att ta bort uppgifterna från "Jobba på Grönan" har Gröna Lund dock inte förrän man fått kännedom om att uppgifterna finns där.

Bedömningen av vad som är en kränkning ska inte göras schablonartad enbart utifrån vilka uppgifter som behandlas. Bedömningen måste även ta sin utgångspunkt i t.ex. vilket sammanhang uppgifterna förekommer, för vilket syfte de behandlas, vilken spridning de har fått eller riskerar att få samt vad behandlingen kan leda till. Material som publiceras på sociala medier riskerar, liksom annat material som publiceras på Internet, att få en omfattande spridning. Risken för större spridning och integritetsintrång ökar ytterligare om publiceringarna tillgängliggörs för sökmotorers indexering.

Till skillnad från det som gäller enligt hanteringsreglerna i personuppgiftslagen går det inte att, med stöd av missbruksregeln, på samma vis ställa krav på att Gröna Lund ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att anhängare publicerar kränkande kommentarer på "Jobba på Grönan". För att minska risken för kränkningar av enskildas personliga integritet, och för att minska risken för att bli skadeståndsskyldig, bör Gröna Lund dock vidta åtgärder i förebyggande syfte för att se till att behandlingen är förenlig med personuppgiftslagen. Det kan exempelvis ske genom att på sidan informera om syftet med sidan, för vilka ändamål Gröna Lunds kommentarsfunktion är tänkt att

användas (vilket Gröna Lund har gjort på ”Jobba på Grönan”), vilka typer av kommentarer som inte får förekomma på sidan samt vad som kan hända om enskilda inte följer Gröna Lunds rekommendationer. Gröna Lund bör också uppmana anhängare och andra att anmäla behandling som kan vara i strid med personuppgiftslagen, både till Gröna Lund och till Facebooks abusehantering.

Datainspektionen har i detta tillsynsärende inte funnit någon kränkande behandling av personuppgifter på Jobba på Grönan.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, juristerna Martin Brinnen, Lena Carlsson och Ulrika Andersson, föredragande.

Göran Gräslund

Ulrika Andersson